

KRONIK OM KOMMUNALT TILSYN MED SPROGCENTRE

Det gode tilsyn

Der er mange gode grunde til, at landets kommuner har en interesse i at føre et målrettet og kvalificeret tilsyn med deres sprogcenter, uanset om det er privat eller kommunalt. Én af grundene er, at tilsynet er lovpligtigt, men der er langt væsentligere grunde end det.

Hvert år bruges der rundt regnet 1,5 mia. kroner på danskuddannelse til voksne udlændinge. Det er selvsagt af afgørende betydning både for integrationen og beskæftigelsen, at der gives mest muligt valuta for disse penge. Men hvilke krav skal kommunen stille til tilsynet?

Tilsyn er altid kontrol

Uanset hvor vigtigt det er, at kommunen og sprogcentret i den daglige drift har et åbent og tillidsfuldt samarbejde, handler tilsyn om kontrol. Tilsynet skal kontrollere, om sprogcentret for det første overholder alle gældende love og regler, og for det andet om kommunens borgere modtager et danskuddannelsestilbud, der sikrer dem de krævede sproglige og beskæftigelsesrettede kompetencer. Tilsynet er altså en kontrol af, om der er en fornuftig sammenhæng mellem kvaliteten i

tilbuddet på den ene side og ressourceforbrug, krav og forventninger på den anden.

Tilsyn handler også om udvikling

Et tilsyn bør også have fokus på at skabe læring og udvikling. Det giver værdi på det lange sigt for både kommunen og sprogcentret.

For at skabe udvikling, må tilsynet være dialogbaseret. Det betyder, at tilsynet ikke kun nøjes med at afdække og beskrive sprogcentrets praksis, men også går i dialog med sprogcentret om styrker og svagheder ved den afdækkede praksis. Det er tilsynsaktiviteter som fx sprogcentrets selvevaluering, klassebesøg, tilfredshedsundersøgelser og fokusgruppeinterviews, som danner grundlag for dialogen. Sprogcentrets egen indsats vedrørende kvalitetssikring og –udvikling, fx i form af

effektmålinger, brugerundersøgelser, resultatkontrakter og løbende evaluering af undervisningen, indgår også i både analyser og drøftelser.

Formålet med dialogen er nå frem til, på hvilke områder og med hvilke indsatser medarbejdere og ledelse kan forbedre praksis. Når tilsynsrapporten udarbejdes, opstilles der anbefalinger og mål, der er rettet mod at sikre en udvikling, der både skaber værdi for den enkelte kursist, for sprogcentret og for kommunen.

Det godt tilsyn bidrager således ikke kun til et øjebliksbillede af kvaliteten, men også til en fremadrettet styrkelse af sprogcentrets evalueringsskulptur, selvrefleksion, kvalitetsudvikling og pædagogiske ledelse.

Tilsynet er løbende, helhedsorienteret og lokalt tilpasset

Det gode tilsyn føres løbende og består af flere forskellige elementer, der tilsammen udgør en logisk og sammenhængende proces, se faktaboksen.

FAKTABOKS

Et tilsyn kan bestå af:

- Sprogcentrets selvevaluering
- Besøg i undervisningen
- Interview med ledere, undervisere og kursister
- Indsamling af *kvantitative* data, fx fravær, prøveresultater, gennemførselshastighed
- Indsamling af *kvalitative* data, fx virksomhedsplaner, årsberetninger, læreplaner, tilfredshedsundersøgelser mv.
- Analysearbejde
- Dialogmøder

Forud for tilsynet udarbejdes der et årshjul eller en procesplan, der beskriver, hvilke aktiviteter

der foregår på hvilke tidspunkter i tilsynsperioden. Når tilsynet føres løbende, opnås de bedste vilkår for det udviklende og lærende perspektiv på tilsynet.

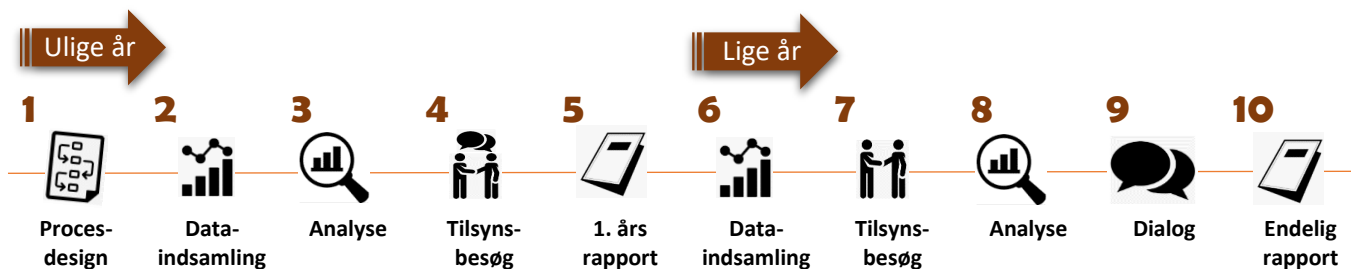
Det er vigtigt, at arbejdet med tilsynet tilrettelægges, så det tilpasses lokale forhold og ønsker. Det betyder, at tilsynet ikke bare handler om de temaer, som styrelsen har inkluderet i indberetningskabelonen, men at lokale indsatser, udviklingsaktiviteter og mål også får en rolle i tilsynet.

Særligt om besøg i undervisningen

Som en del af tilsynet kommer den tilsynsførende normalt på besøg i undervisningen. Hvis man vil yde undervisningen og underviseren retfærdighed, varer besøget ikke under 45 min. Selv med besøg af den varighed skal man som tilsynsførende være opmærksom på, hvor lille et udsnit af underviserens og sprogcentrets undervisningspraksis man er vidne til. Én lektion ud af modulets måske 150 lektioner kan man vanskeligt drage konklusioner på baggrund af, men man kan opleve nogle tendenser, fx er der gode relationer og god motivation, er der fokus på læring, er der didaktisk logik og overensstemmelse med sprogcentrets værdier. Disse tendenser kan i kombination med de øvrige tilsynsaktiviteter bidrage til et billede af sprogcentrets undervisningspraksis. Samtidig tjener besøgene som forberedelse til de efterfølgende fokusgruppeinterview.

Det er god etik forud for klassebesøgene at informere underviserne om, hvilke fokuspunkter den tilsynsførende har under besøget, fx beskæftigelsesrettet undervisning, formativ feedback, mundtlighed eller lignende, så der er defineret en ramme om besøget.

Den tilsynsførendes klassebesøg kan eventuelt suppleres af klassebesøg foretaget af fagfæller fra et andet sprogcenter.

Figur 1 Det gode tilsyns faser

Tilsynet kræver særlige kvalifikationer

Det er et centralt stillet krav, at tilsynet skal føres af en person med særlig pædagogisk kompetence og erfaring inden for både voksenpædagogik og dansk som andetsprog. Med pædagogisk kompetence menes en person, der lever op til kvalifikationskravet til lærer i dansk som andetsprog for voksne, og SIRI anbefaler herudover, at personen har den nødvendige viden og erfaring for at sikre tilsynskvaliteten.

Baggrunden for de særlige kvalifikationskrav er, at den tilsynsførende ud over at kende både lovgivning og praksis på området skal forstå områdets store kompleksitet og særlige pædagogiske vilkår som fx en meget bred målgruppe fra analfabeteren til den højtuddannede.

Har kommunen ikke selv disse kvalifikationer, må den hente ekspertisen udefra.

Tilsynet skal afrapporteres

Det er kommunens pligt at sende en tilsynsrapport til Styrelsen for International Rekruttering og Integration hvert andet år. Man kan vælge at betragte dette som det egentlige formål med tilsynet, men hvis tilsynet er ført kvalificeret, vil tilsynsrapporten kunne tjene både som politisk orientering i kommunen og som nyttigt udviklingsværktøj for sprogcentret og forvaltningen.

Rapporten indeholder en sammenfatning af det førte tilsyn, sprogcentrets resultater i tal, og analyser, som beskriver sprogcentrets praksis og styrker samt anbefalinger til forbedrings- og udviklingsmål.

Det er præcis det, som kendetegner det gode tilsyn, at det bidrager til at hjælpe ledere og medarbejdere til at udvikle deres praksis og forbedre deres resultater til gavn for kommunens borgere.

Kronikken er skrevet af Lene Glyngø
 - master i sprog og fremmedsprogs-pædagogik
 - uddannet underviser i dansk som andetsprog for voksne
 - mange års underviser- og ledererfaring fra et privat sprogcenter
 - indehaver af GLYNGØ consult (www.glyngoe-consult.dk)

